

Felelős szerkesztő és kiadó: Dr. MAYER OSZKÁR.

III. Évfolyam.

Ujvidék, 1912. április 14. vasárnap

30. szám.

A kisipar és a tőke.

Ujvidék elsősorban ipari és kereskedelmi város lévén, mindenesetre érdekel bennünket a kisiparnak a tőkéhez való viszonya. Ismeretes dolog, hogy a kereskedelemügyi miniszter 1911. év elején az ország kereskedelmi és iparkamaráit közös értekezletre hívta össze, hogy ezen az ipar érdekeit elsősorban védeni hivatott testületek véleményét kérje ki, hogy mik volnának azok az eszközök, amelyekkel a kisipar fellendülése és fokozása elérhető lenne. A kamarák képviselői okos, a gyakorlati életből leszűrt tanácsokkal és példákkal igyekeztek a kézmű és kisipar állami támogatás útján való fejlesztésének célirányos és helyes megoldását elősegíteni, szem előtt tartván, hogy ezáltal elsősorban a hazai ipar és főleg a kisipar fellendülése és fokozása mozdíthatnók elő. Semmi kétség sem fér a kereskedelmi és iparkamarák véleményének lelkiismeretességéhez és jóhiszeműségéhez, mellyel azt a célt vélték elérni, hogy állami segélyezésekkel az iparos vállalatok a kisiparból a közép és a középiparból a gyáripar sorába emelkedjenek.

A gyakorlati élet tapasztalatai azonban teljesen igazolták a kereskedelmi kormány ama politikájának helyességét, amely ezen ugynevezett üvegházi iparfejlesztést perhorreskálja, mert nem is lehet ennek helye ott, ahol a fellendült verseny és a gyári élet erős gyökeret vert, másrészt a kisipari vállalatok támogatása mindig csak egyesek ked-

vezőtlen körülményeinek enyhítésére szolgál. anélkül azonban, hogy ezzel a komolyabb cél, az ipar általános fellendülése, elérhető volna.

Az ipar és a tőke ma már kétségkívül szorosán egymásra vannak utalva, ennek bizonyosága az, hogy a szaklapokban, sőt a napi sajtó gazdasági rovatában is mind gyakrabban hírek jelennek meg arról, hogy egy-egy erősebb és életképebb ipari vállalat, amely eddig államsegélyben is részesült, gyári vállalatá alakult át, hogy ekként a törvényben meghatározott állami kedvezményeket, az új, megerősödött alapon, nagyobb mértékben használhassa ki. Ebből a jelenségből meg lehet jelölni azt az utat, amelyen a kisiparnak fejlődnie kell. A kisipari vállalatoknak ily irányú fejlődése, illetve átalakulása biztosítanának egyedül a magyar ipar teljes megerősödését. Más szóval az iparnak a tőkével foglalkoznia kell, a fogyasztó közönségnek érdekeltséget kell vállalnia részvényjegyzés alakjában, mert ha az ipari termékek előállításában ugy az iparos, mint a fogyasztó közönség egyaránt érdekelve van, akkor a siker nem maradhat el, miután az apró részérdekeltségek hatalmas fejlesztő erőt adnának a magyar ipar teljes diadalra jutása érdekében. másrészt pedig egy virágzó iparvállalat sokkal busásabb jövedelmet biztosíthatna, mint bármely pénzintézet a betétek után fizethet.

Nálunk az ipari vállalkozások éppen a tőke tartózkodása folytán nem fejlődhetek, holott a nagy nyugati államokban gombamódra teremnek a részvénytársasági alapon álló ipari gyár-

vállalatok és azok részvényei, mint a legjövendelmezőbb befektetések, kis és nagytőkések által örömmel vásároltának. Minálunk, ezzel ellentétben, már kezdettől fogva a legnagyobb bizalmatlanság veszi körül a létesíteni szándékozott új iparvállalatot. Ujvidéken megvannak adva az összes kellékek ahhoz, hogy egyes iparvállalatok fejlesztése, munkás ellátása és nevelése körül a legszebb és legkedvezőbb eredmény elérhető. Városunkat geográfiai fekvése, a Szerémséghez való közelsége, Szerbiával való élénkebb összeköttetése egyenesen hivatottá teszik arra, hogy virágzó és hatalmas gyárvárossá fejlődjék. Az előfeltételek nálunk ehhez még kedvezőbbek, mint akár Temesvárott, akár Szegeden, miért is a gyakorlati érzéket, a magyar ipar megszeretését, fejlesztését és az azért való áldozatkészségét állandóan ébren kell tartani a közönségben.

A külföldi példák is amellettt tanuskodnak, hogy bizonyos nemzeti sovénizmus nélkül hathatós iparfejlesztésre gondolni sem lehet. Az angol kereskedő csak angol gyártmányt vesz, a német pedig csak a német ipari termékekért lelkesedik. Mindez bizonyítéka annak, hogy a hazai ipartermékek pártfogásával, szeretetével és megbecsülésével lehet erőt és életet önteni a mi ipari életünkbe is.

A tőke és a kisipar kell, hogy közeledjenek egymáshoz, mert csak így érhető el a hazai ipar fejlődése és gyarapodása.

Utazás a sugólyukon túl.

Az „Ujvidéki Hirlap” számára

írta: DEÉSI JENŐ, az ujvidéki színház tagja.

5. A főpróbák.

A személyzet elkészült az új darabbal. Nosza sürgetni kell a díszletfestőt és a szabóműhelyt. A sürgetés sokáig is eltart, de végre a díszítők behordják az új díszleteket, az öltözők fogasain helyet foglalnak az új kosztümök. Ekkor aztán sor kerülhet a főpróbákra, amelyek vidéken, a hol nincs meg a „nyilvános főpróbák” divatja, rendszeren „házi főpróbák”.

A nézőtér egészen sötét. Seholy nem ül senki, csak néha húzódik meg a háttér sötétjében a társulat egy-egy tagja, aki igazgatói engedelemmel nézi végig a főpróbát. Azonban ez nálunk oly ritka, mert aki a darabban nem játszik, inkább alszik vagy sétál, mint hogy főpróbát nézzen végig. Minek — gondolja magában — majd megnézem este, ha egyáltalán megnézem.

Ha operetről van szó, akkor a szereplőkön kívül a direktor vagy Pataky Ferencz

van jelen, aki maga is szereplő ugyan, de az operettek rendezője és táncitanító is. A karmesteri székben pedig Dr. Szemerjay Tibor ül, aki a darabot dirigálja. Ha pedig prózai a darab, akkor Kiss Miklós rendezzi a darabot, vagy Inke Rezső.

— Kezdetjük, szól a rendező, az ügyelő csönget és a darab megindul. A szereplők utcai ruhában jönnek-mennek, az énekes szereplők spórolnak a hangjukkal, kiki a bemutatóra tartogatja a frappánsabb ötleteit és ebből a szürke, félhangos zürzavarból csak a legavatottabb, legöregebb színházi róka szeme tudja felismerni, milyen lesz az előadás képe.

A főpróba korántsem mehet előadásszámába. Hol a rendező kiált bele:

— Halló kérem, álljunk meg. Kérem szépen, te innen jössz be és azt mondod Jolánának: „Ezt mindjárt sejtettem asszonyom!” Ezt végig várja Sugár, aztán kalap nélkül behorog. — Miesoda láрма az ott: Ügyelő, írja fel a ki lármázik. — Forgács Sándor, te ott ülsz azon a széken addig, a mig Révész azt nem mondja; Nem nyujtaná a karját, stb. stb. Ugy. Most gyerünk még egyszer.

Vagy pedig a karmester elkezdi hirtelen, dühösen kopogni a pálcával a kottaállványon.

— Aber was ist das wieder? Dieses tempo viel schneller. Beim Applaus von fortissimo noch einmal. Also!

És a zenekar újra kezd. Néha egész jeleneteket megismételnek, nem a tapsvihár miatt, hiszen a nézőtér senki sincs, hanem mivel a direktor, vagy a rendező nincs megelégedve a dologgal. Néha öt óra hosszáig is eltart az a főpróba, amelynek előadása után tíz óraker már vacsorázhatik az ember.

Az utolsó főpróbával, amely rendszeren az előadás napján folyik le, vége szakad a próbálásnak és a próbatábla már az új újdonság első próbáit jelzi. A következőképen néz ki a próbatábla:

Pénteken, 1912. évi március hó 29-én.

9 óraker olvasó rend. próba

Frankfurtiak.

(R. Kövessy Albert).

11^{1/2} „ emlpr. d. b. j.

A cárnő.

(R. Kiss M.)

Közigazgatási bizottsági ülés.

A múlt hó közigazgatása.

(Saját tudósítónktól).

Szombaton tartotta városunk törvényhatósági bizottsága *Matkovits Béla* főispán elnökle mellett rendes havi ülését. A városi tisztikar részéről megjelentek *Dr. Demetrovits Vladimir* polgármester, *Profuma Béla* alpolgármester, *Profuma Róbert*, *Dr. Capavicza György* tanácsnokok, *Schubert Márion* az adóügyi tanácsnok helyettese, *Dr. Szabó Lajos* városi tisztí főjegyző, *Dr. Ofner Mór* városi tisztí főorvos, *Dr. Marczekovich Imre* főjegyző, a pénzügyigazgatóság részéről *Fodor Mihály* kir. tanácsos, pénzügyigazgató, a vármegyei tanfelügyelőség részéről *Faragó János* kir. tanfelügyelő, az ügyvédséget *Dr. Konyovits György* képviselte. Távollétét kimentette *Sztankovits György* kir. műszaki tanácsos, az államépítészeti hivatal vezetője, *Jily Gergely* megyei főállatorvos. A bizottság tagjai közül megjelentek: *Balassa Henrik*, *Dr. Leitner Benő*, *Dr. Szvinyarev Miladin* és *Vilits Márk*. A jegyzőkönyvet *Lákics János* vezette.

Az ülés lefolyásáról kiküldött tudósítónk a következőkben számol be:

A pénzügyigazgató jelentése.

Fodor Mihály pénzügyigazgató a következő jelentést terjeszti elő a városnak mult havi adóügyéről: Egyenes adóban befolyt: 29753 kor. 50 fillér, 1911. márciusában 22056 korona 83 fillér, tehát az idén 7696 kor. 67 fillérrel több, az év elejétől március végéig 176528 kor. 24 fillér, a mult év hasonló időszakában 162683 kor. 46 fillér, tehát 13844 kor. 78 fillérrel több. Hadmentességi díjban befolyt: 1190 kor. 52 fillér, a mult évben 1252 kor. 83 fillér, tehát az idén 62 kor. 31 fillérrel kevesebb, az év elejétől 1928 kor. 50 fillér, a mult évben 3184 kor. 85 fillér, tehát az idén 1258 kor. 35 fillérrel kevesebb. Bélyeg és jogilletékekben befolyt a f. év márciusában: 19830 kor. 92 fillér, a mult évben 13264 kor. kor. 89 fillér, tehát 6566 kor. 9 fillérrel több, az év elejétől 57375 kor. 67 fillér, a mult évben 56365 kor. 89 fillér, az idén 1009 kor. 78 fillérrel több. Fogyasztási és italadóban: f. év márciusában: 10750 kor. 1 fillér, 1911-ben ugyanannyi, az év elejétől 32250 kor. 3 fillér, a mult évben ugyanannyi. Tanítói nyugdíjalapban: 1241 kor. 46 fillér, 1911. márciusban 1230 kor. 48 fillér, az idén 10 kor. 18 fillérrel több, 1912. január elejétől 4197 kor. 91 fillér, a mult évben 3655 kor. 90 fillér, tehát 542 kor. 01 fillérrel több. Országos betegápolási pótadóban 1912. márciusban 1223 kor. 15 fillér, a mult évben 752 kor. 58 fillér, az idén 470 kor. 57 fillérrel több, az év elejétől 6706 kor. 94 fillér, a mult évben 6516 kor. 30 fillér, az idén 189 kor. 64 fillérrel több. A jelentést a bizottság egyhangulag tudomásul vette.

Zongora próbák.

9	Sebestyén — Szép Helena
9 ¹ / ₂	Férfi kar — " " " " " " " " " " " "
10	Révész — " " " " " " " " " " " "
10 ¹ / ₂	Kállay — " " " " " " " " " " " "
11	Pataki — " " " " " " " " " " " "
11 ¹ / ₄	Deési — " " " " " " " " " " " "
11 ¹ / ₂	Sugár — " " " " " " " " " " " "
11 ³ / ₄	Ruttkay, Sebestyén, Perényi — Casanova
12	Kövessy M. — János vitéz
12 ¹ / ₂	Forgács Sándor — Szép Helena
12 ³ / ₄	Női kar — " " " " " " " " " " " "
1 ¹ / ₄	Összes kar — " " " " " " " " " " " "
d. u. 3-	kor Zenejavító próba — Szép Helena.

Előadás

este 8 óraker Ártatlan Zsuzsi.

6. Premier előtt.

Végre dorekas és kemény próbák után elérkezik a bemutató napja. A napilapok a legnagyobb kommunikékat szedik elő, este hét óra felé pedig száz meg száz úr keresi otthon izgatottan az elejtett ingombot és száz meg száz önanysága szalad minden pillanathban lelkenedezve az ablakhoz, hogy jön e már az a frizerné.

A tanfelügyelő jelentése.

Faragó János tanfelügyelő jelenti, hogy a vallás- és közoktatásügyi minster Ujvidéken iskolalátogatói intézményi szervezett és arra *Göndör Ferenc* veszprémmegyei kir. s. tanfelügyelőt nevezte ki 1912. évi szeptember hó 1-én kezdődő hatállyal és hogy a marosvásárhelyi állami polgári fiúiskolától a helybeli polgári fiúiskolához *Fogl János* helyeztetett át. Tudomásul adja, hogy a mult hóban a helybeli róm. kath. és gkel. iskolákat összesen 17 tanteremben meglátogatta. Javaslataira a bizottság kimondotta, hogy a gkel. szerb leányiskolának épületén mutakozó hiányok pótlására a gkel. szerb egyházi tanács a leg-sürgősebben felszólittatik, ami, ha eredményre nem vezet, tanfelügyelő a vallás- és közoktatásügyi ministeriumot fogja felkérni a közbenjárásra. Ugyancsak indítványára a bizottság kimondotta, hogy *Léh Jakab* helybeli rkath. tanítót 200 kor. fizetésjellegű jutalom elnyerésére fogja a vallás- és közoktatásügyi ministeriumnak ajánlani, Ez a jutalom egy minden tekintetben érdemes tanítót ér, aki a szorgalom mintaképe és lelkes, eredményes munkálkodásával a társadalom őszinte becsülésére tett szert. Léh Jakabnak ezenfelül a zene kultiválása terén is hervadhatatlan érdemei vannak, úgyhogy a bizottság az igazi érdem jutalmazását javasolta.

Börtönügyek.

Dr. Konyovics György kir. ügyész jelenti, hogy a kir. fogházban március 1-én volt 88 fogoly, 79 férfi és 9 nő. Ebből előzetes letartóztatásban 10 férfi és 1 nő, vizsgálati fogóságban 14 férfi, felebbezés alatt 5 férfi, jogerősen elítélve 50 férfi és 8 nő. Ebből fogházra 22 férfi és 4 nő, börtönre 23 férfi és 4 nő, fegyházra 4 férfi. Egészséges 73 férfi és 7 nő, beteg 6 férfi és 2 nő. Március 31-én volt a létszám 65 férfi és 6 nő, előzetes letartóztatásban 8 férfi, vizsgálati fogóságban 10 férfi. Felebbezés alatt 7 férfi, jogerősen elítélve 40 férfi, 6 nő, ebből fogházra 18 férfi, 2 nő, börtönre 18 férfi, 2 nő, fegyházra 4 férfi. Egészséges 58 férfi, 2 nő, beteg 8 férfi, 3 nő.

Egészségügy.

Dr. Ofner Mór városi tisztí főorvos jelentését a város március havi egészségügyi állapotáról a következőkben terjeszti elő:

Az egészségügyi állapot városunkban nem volt kedvezőbb, mint az előző hónapban. Sőt rosszabbodott, amennyiben a kanyaróban való megbetegedések száma szaporodott. Megbetegedett 73 kanyaróban, 7 vörhenyben, 6 diphtheriában és 3 hasi hagymázban. Elhalt 53, tüdőgümőkórban 12, hasi hagymázban 3, kanyaróban 1. Halva született 3, gkel. szülőkötől 2, róm. kath. szülőkötől 1. Elhalt 23 róm. kath., 23 gkel., 5 ref., 1 ev. és 1 izr. A városi kórházban február végén volt 204 beteg, március végén 191 és pedig 110 férfi és 81 nő. A hó folyamán felvételt 191. Összesen egészen elbocsátott 126, javultan 47, gyógyulatlanul 18, meghalt 23.

A színházban más a világ ilyenkor. A bejáronál egymás kezébe adják a kilincset a a cselédek, akik óriási ruhaskosarakkal szálítják az öltözőkbe gazdájuk vagy úrnőjük esti toilette szükségleteit.

Színészek, színésznők sietnek fel az öltözőkbe. Most mindenki korán jön fel, még az is, a ki máskor félnyelokkor szokott az öltözőben megjelenni, már hét óraker fenn ül és készülődik.

7. Az öltözőkben.

Ez az: az öltözők világa a legsóvárgotabb, legmisztikusabb világ a színházrajongók számára. Még a színházi embereknek is tilos a női öltözőkbe való bemenet, hogyne volna hát vonzó az a sok édes titok, amit hosszú éveken át az öltöző tükre végig nézhetett. Pedig az öltöző belülről mindenre rászolgál, csak arra nem, hogy poetikus gondolatokat keltsen. Egyszerű, szürkére meszelt négy fal, egyszerű, festett asztalok a fal mellett, a melyeken fiókok vannak. Ezekben tartják a festéshez szükséges holmit. Az asztal előtt egy támlátlan kis faszámoly. Ennyi minden. A primadonna, az isteni nő, a rajongott diva adja meg az igazi levegőjét az öltözőnek.

Városának közigazgatása.

Dr. Demetrovits Vladimir polgármester jelenti, hogy a közigazgatás menete márciusban rendes volt. Tartatott 1 rendes és 1 rendkívüli közgyűlés, 2 gazdasági bizottsági, 7 tanácsülési, 1 pénzügyi bizottsági, 1 jogügyi, 5 árvaülés, 2 előkészítő tanácsülés, 1 nyugdíjválasztmányi ülés, 1 közg. biz. ülés és 1 egészségügyi ülés. Kiadott 27 iparigazolvány, 28 iparengedély, 19 munkakönyv, 138 zeneengedély, 1121 marhalevél, 27 szállásutalvány, 32 külhoni útlevél, 17 cselédkönyv, 7 iparigazolvási jegy, tanoncszerződés 11, toloncoltatott 6, továbbbitatott 12.

Árvaügyek.

Dr. Capavicza György árszászéki elnök-helyettes jelenti, hogy a folyó évi első negyedben kiskoru volt 2340, gondnokolt 69. Elintéztetett 1141 beadvány, elintéztelen 41, az árszászéki kiadó hátraléka 18. Nem tett eleget elszámolási kötelezettségének 5 gyám.

Ipartanócs tagjainak választása.

Majd a törvényhatósági ipartanács tagjai lettek: rendes tagok: *Dietzgen Imre*, *Lebherz Károly*, pótagok: *Miroszavljevits P. Koszta* és *Nachtmann Silvester*.

Az ülés bezárása.

Több kisebb ügy és felebbezés elintézése után elnöklő főispán az ülést bezárta, amire a fegyelmi választmány tartott egy felmerült ügyből kifolyólag ülést. Ennek határozata titkos.

A „Magyar Művészi Vállalat” tárlata.

Csütörtökön nyílt meg a főgimnázium tornatermében egy igen értékes művészeti kiállítás, amelyet a „Magyar Művészeti Vállalat” rendez. Sajnos, eddigelé a közönség nem igen támogatta látogatásával, ami talán a rendkívül szeszelyes időjárásnak is tulajdonítandó. Tekintve, hogy a minden tekintetben figyelmet érdemlő kiállítás még csak keddig marad nyitva, jelen soraink célja ép a közönség figyelmét arra felhívni.

Hogy tájékozódást szerezhessünk a bemutatott anyagon, járjunk végig a szebbnél-szebb festményekben gazdag teremben.

Bejövét mindjárt *Rippel Rónainak* „Dombos táj” című hatásos festménye lepi meg figyelmünket. A modern irányban tartott kép színhatása elsőrendű és joggal érdemli meg, hogy hosszasan szemléljük. Mellette nyert elhelyezést *Fischer Edvinnek* „Bibliai tanulmány” című képe, amely jellegzetességénél fogva mindenesetre említést érdemel. Tőle valók még „A gazda reménye” és „Pihenés közben” nagyobb képek, amelyek mindegyikében a természet pontos ismeretéről nyújt tanúságot a festő. Emellett mindkét képen az anatómiai követelmények tökéletes ismerete lepi meg a szemlélők figyelmét.

Az ujvidéki színházban a színpad két oldalán, a földszinten vannak a női öltözők, az emeleten a férfi öltözők. Jobboldalon a földszinten a szereplő hölgyek, emeleten az urak. Baloldalon földszinten a női kar, emeleten a férfi kar.

Az öltözők elrendezése a következő:

Női kar öltöző:

Balázs Margit
Juhász Rózi
Galitzky Margit
Pataki F.-né
Novák Mariska
Rajnai Böske
Sebestyén (Uti) Natália

Női öltöző:

Perényi Sári
Ruttkai Lulu
Kövessy Mariska
Fekete Etel
Révész Ilonka
Gömöri Vilma
Sebestyén Irma
Kállay Jolán

Neogrády Antal, a Képzőművészeti Akadémia világhírű tanára, a tárlaton sok képpel van képviselve. Valósággal bálumban éjt bennünket az a technika, az a virtuozitás, mely festményein érvényesül. Neogrády a művásárló közönségnek valósággal kedvence lett, az ő képei a legelőkelőbb helyekig eljutottak és mindenütt ószinte tetszést keltenek. Ezt a művész azáltal éri el, hogy festményeiben nem csupán a tájképet nyújtja, hanem a tájképekkel az élet változatait is a leghivebben tudja kifejezésre juttatni. Képei a legaprólékosabb munióztatásokig művészi gondnal vannak egybeállítva és a természetet, továbbá az életet igazán mesteri módon tükröztetik vissza. Képei: „A szolgálatban“, „Kis kapás“, „A virágok közt“, „Hozd ide Hektor“, „Herein da“ (vadászkepek) o l a j f e s t m é n y e k és az „Éltörött a köcsög“, „A kis szolgáló“, „A kis turbékoló“ és a „Leselkedő“ igaz, közvetlen hatású aquarellek.

Kádár Béla, az újabb festészeti irány híve, meleg, világos, egyszerű képeivel férkőzik a szemlélő szívébe. Két képe van kiállítva „A hegy alján“ és „Palotai részlet“.

Az újabb irány híve **Kövér Gyula** is. „Zólyomi részlet“ével igazán meghat. A modern impressionizmus mellett is a leghatásosabb mértékben jutnak érvényre a színvonalak, aminek az elhelyezés ügyessége, a részarányosság és a beosztás mintaszerűsége járul. Tájképet ad a művész, amely ószinte hatást kelt, tájképében pedig egy igen alkalmas, kedves sujetet választott.

Ismerősünk is szerepel a tárlaton, **Pechán József**, aki mint tudjuk, szintén a modernnek közé tartozik. Két képe a művészi színezékről, a színhatás ügyes érvényesítéséről és a legügyesebb elrendezésről győz meg bennünket.

Juszkó Bélának, akinek két kiváló alkotását, „A szoboszlói ötös fogat“ot és az „Öklendő tinó“kat Ó Felsége ép a minap vette meg, három képét találjuk itt. Ezek „A falu hírnöke“, „A munka közben“ és a „Kis patak“. Kevés festmény tud oly közvetlen hatást elérni, mint ezek. A proportió, a szimmetria megható, de előnyére válik ezen festményeknél az anatómiai szabályok kitünő érvényesülése is.

El-elmerengünk **Szentmiklóssy Zoltán** „A gödöllői ligetben“ c. kiváló képe előtt is „**Littley Antal**“ „Füleki vára“ és „Komáromi részlete“ szintén egyike a tárlat legkitünőbb festményeinek. A természet hivatott ismerője szól hozzánk. Tőle való „Az anya öröme“ című sikerült festmény is.

Bihari stílusában készült, de önálló felfogással **Náray Aurél**: „A másikat, azt a régít“ c. korcsmai jelenetet ábrázoló igen ügyes képe.

Vörös Ernő „Táncosnő a tükör előtt“, az „Örömhír“, „Tehenek hazafelé“ képei ószinte közvetlenségükkel lepnek meg kellemesen.

Kiválnak még: **Fejér Sándortól**: „A faun és a nimfa“, „A gazda öröme“, „Itatás közben“ meleg tenorjakkal, igen kitünők **Szentgyörgyi** téltáj képei, továbbá **Záhonyi** természeti képei, **Brettschneider** alkotásai, **Xéthelyi** színhatásos

tájképei, **Krausz**, **Bálint** festményei, **Topleczy-Klimó** bemutatásra kerülő képei és **Kerleschmár** erdőrészelei.

Várady Kálmán, főgimnáziumunk kiváló rajztanára, szintén kiállított több igen sikerült festményt. „Téli tájkép“e meleg hangjával, önálló, ügyes felfogásával érdemel igaz elismerést, két „Csendélet“e a legügyesebb alkotások közé tartozik, „Szóvatái fürdőresztlet“e igen figyelemreméltó festmény, végül nem téveszti el közvetlen hatását az „Oláhbertyei templom sem A tehetséges művésznek ószinte szívből gratulálunk.

Rövid néhány vonással kívántunk a tárlatról megemlékezni és annak megtekintését nem tudjuk eléggé közönségünk figyelmébe ajánlani.

Dr. P—ch S.

HIREK.

Személyi hir. **Matkovits Béla** főispán pénteken az esti gyorsvonattal városunkba érkezett és elnököt a 13-án megtartott, közigazgatási bizottsági ülésen.

Tisztelgés az új főkapitánynál. Megemlítettük, hogy **Payerle Nándor** városunk ujonnan kinevezett főkapitánya kedden hivatalát elfoglalta. Az új főkapitánynál kedden tisztelgett a kapitányság tisztikara **Vései Elek** tb. főkapitány vezetésével. A főkapitány válaszában jóindulattal biztositotta a tisztikart és mindegyik tisztviselő jóakaró támogatását kérte.

Április 11. A 48-as törvények szentesítésének emlékét városunkban is méltó kegyelettel ünnepelték meg. A középületek orman a nemzetisziniu trikolór lebegett. A beltéri róm. kath. templomban ünnepi istentisztelet volt, amelyet **Mauschka József** főgimn. hit-tanár mondott. Ezen résztvettek a városi tisztikar **Dr. Demetrovics Vladimir** polgármester vezetésével, a hivatalok és hatóságok kiküldöttei. A kóruson egyházi énekeket adott elő a kir. kath. főgimnázium ifjúsági énekkara **Léh Jakab** vezetésével.

Házasság. **Dr. Sándor Manó** palánkai ügyvéd vasárnap kel egybe **Popper Sárkával**, **Popper Manó** kedves és szeretetreméltó leányával Mohácson. — **Tarján Gyula** állatorvos hétfőn esküdtött örök hűséget **Szaich Irma**ka úrleánynak. — **Göggös Árpád** rókusai tanító f. hó 15-én vezeti oltárhoz **Schwáb Mariska** úrleányt.

Első áldozás. Ma fehérvasárnap járunk először az Oltáriszentséghez az elemi iskolák illető tanuló a beltéri róm. kath. templomban. Az első áldozókhöz beszédet fog intézni **Dr. Ámon Pál** kanonok-plébános.

Áthelyezés. Az igazságügyminister **Dr. Franz József** szegedi tanácsjegyzőt, járásbíró, aki másfél évig működött a helybeli

járársbírósg büntető osztályánál, saját kéré sére a zombori járársbírósgához helyezte át.

Alakuló közgyűlés. Az Ujvidéki Városi Artézi Jódos Gyógyfürdő és Áványvíz Részvénytársaság folyó hó 14-én, vasárnap délelőtt 10 órakor az Ujvidéki Takarékpénztár helyiségében tartja alakuló közgyűlését, amelyhez ezuton is meghívja a Fürdő Rt. részvényeseit.

Halálozás. Szerdán délután rövid szenvedés után váratlanul elhunyt **Goldstein Mór**, a javadalmi hivatal főnöke életének 49. évében. Még néhány nappal halála előtt hivatalában volt és életkedvvel, vidáman dolgozott. Haláláról a törvényhatóság is külön gyászjelentést adott ki. Temetése, amelyen a városi tisztikar is megjelent **Dr. Demetrovics Vladimir** polgármester vezetésével nagy részvét mellett pénteken délután folyt le. — Ugyancsak elhunyt **Pollák Fülöp**né, **Pollák Fülöp** volt tégelbérő özvegye Pécsent. Holt-tetemet Ujvidékre szállították és itt volt kedden a végtisztessége. — Súlyos és megrendítő csapás érte **Balog A. Dezső** divatárüzlöt tulajdonost szerdán, midőn anyja 79 éves korában Budapesten elhunyt. Temetése pénteken délután volt a rákoskeresztúri izraelita temető halottasházából.

Helyreigazítás. Az „Ujvidéki Napló“ f. évi 15 számának „Vasárnaptól-Vasárnapig“ című rovatában „Izléstelen cikk“ c. alatt egy közlemény jelent meg, melyben olyan állítás foglaltatik, mit én nem mondtam. Az igazság érdekében szükségesnek tartom megjegyezni, hogy **Csemeyi Mór** urnak szavaira csak annyit jegyeztem meg: „Kár volt a tanítók fizetése ügyét a hétoztályu polg. iskola felállításával kapcsolatba hozni“. Ujvidék, 1912. április hó 13. **Kardos Ignác**, áll. polg. fiúiskolai igazgató.

Szegedi gyorsíróverseny. A helybeli áll. felsőkereskedelmi iskola három növendéke, névszerint **Alexander János**, **Hajós Géza** és **Rosenblüth Jenő** résztvet a szegedi országos gyorsíróversenyen és mind a három oklevelet nyert, ami mindenesetre szép eredmény.

Tisztviselők családtagjainak arcképes igazolványa. Biztos forrásból nyert értesülésünk szerint az összes állami tisztviselők családtagjai legközelebb féláru vasuti kedvezményre jogosító arcképes igazolványt kapnak. Ezen újítással az állami tisztviselőknek nem lesz szükséges minden egyes alkalommal külön kérvényt beadni és esetleg hetekig várni a vasuti igazolványra, ami sürgős esetekben különösen nagyon előnyös az állami tisztviselőkre nézve. A vasutasok családtagjaira vonatkozólag már eddig is gyakorlatban van ez a kedvezmény. Az állam összes tisztviselőinek családtagjaira vonatkozólag pedig a legközelebb lesz kibocsájtva a rendelet.

Férfi kar öltöző: Férfi öltöző:

Róna Zoltán	Pataki Ferencz
Miklós György	Forgács Sándor
Sugár Leó	Sugár Gyula
Vajda András	Vakár Vilmos
Forgács Jenő	Deési Jenő
Bokros László	Kiss Miklós
	Inke Rezső.

8. A maszk.

Ilyen elosztásban preparálják magukat a szereplők a nagy estére. A preparálásnak kétségkívül a maszk a legfontosabb része. A festés, nemcsak a sima festék, de főleg a ráncfestés, könnyen merevvé teszi az arcot, holott annak minden pillanathoz alkalmazkodónak kell lennie. Az alapszint a testszín adja meg, amely nagyjából háromféle: a „szerelmes“ a legvilágosabbat használja a 3-as számút, a „jellem“ a középszínűt, a 3½-es számút, **falusi**, katoná és általában olyan alakhoz, amelyik sokat mozog a szabad levegőn, a durvább testszint a 4½-et. A férfiak festéke zsiros anyagú, a nőké száraz porlaku.

Igen nehéz a bajusz és szakállragasztás. Ennek anyaga az ugynevezett krepp, amelyet masztix-szal ragasztanak az archoz. A kreppet minél ritkábbra kell széthuzni, sokkal rit-

kábbra, mint a milyen az életben a legritkább szakáll, mert a sűrűn ragasztott szakáll a színpadi perspektívában sűrű masszává válik, amely nem szerzi meg az igazi szakáll illuzióját. A szempillákat fekete tuspálcaikkal húzgálják ki, mert ez éles körvonalakat ad a szemnek. Ezenkívül ezer és ezer apró fogása van az orr elváltoztatásának, a beesett, egészes, lábbadozó, sápadt arc kifestésének, a ráncok alkalmazásának, a száj kicsinyítésének vagy nagyításának. Érdekes a fogatlanság festése is. Aki fogatlan arcot akar, az némelyik esetleg minden fogát bekeni masztix szal és arra fekete festéket rak fel. A masztix azért szükséges, mert a száj nedvessége levinné a fogról a festéket.

9. Öltözői személyzet.

A grófok, tengerészek, udvarhölgyek és csirkefogók öltözködéséhez természetesen számos segítő kéz szükséges. Ezek adják az öltözői személyzetet, amely teljesen diffundál a művészet világába. A fodrász, a frizernő, a szabó, az öltöztetőnő egyenként azonosítják magukat a színházzal. Ha baj van, akkor azt mondják hogy „megbuktunk“, ha nagy a taps, akkor azt mondják hogy „nagy sikerünk volt“. „Uraim“, — írja az öltöztetőnő típusról Nagy Endre — „ha szmokingban, elfoglult

lélekkel állanak önök a színház folyosóján és egy fehérkötényes nő siet el mellettük, ismeretlen, valamint rejtgetve a köténye alatt, vonuljanak mély tisztelettel a falhoz utja elől. Ó az öltöztetőnő, aki most hozzá lóhalálában azt a bizonyos otthon felejtett valamit, aminek hiányát a művész a hagyományok szerint épen az utolsó pillanatban veszi észre.

Vagy ha ott ülnek az első zsöllyesorban és könnyed mosolylyal ajakán kilibben az isteni nő, gondoljanak akkor is hálás tisztelettel ama fehérkötényes nőre. Mert ez a mosolygó derű villámos viharból született és a vihar az öltöztetőnő edzett idegzetén tombolta ki magát.

Az öltöztetőnő előadás alatt rejtett gondviseléséknél huzódik a kulisszák homályába, egyik kezében a puderes pamacsosál, másik kezében a Selters-vizzel. Az előadásból csak az ugynevezett nagy jelenetek izgatják őt, a nagyjából szabású csokoládások és meghalások, amelyek egyaránt érzékeny nyomot hagynak a frizurán és festéken. Sajnálattal kell kijelennem, hogy az öltöztetőnőnek vajmi kevés érke van a színműírók fogásai iránt. Ha ő lenne a dramaturg, csupa illedelmes dialógokat adnának elő a színpadon. Az „Ember tragédiáját“ pedig, amelyben anyai a „változás“, egyszerűen számúzná a hazai színpadokról. (Folyt. köv.)

Temetés. A Rigában oly korán elhunyt *Korény-Scheck Frigyes* operaházi karnagy holttestét Ujvidékre szállították és itt helyezték csütörtökön délelőtt a pályaudvarról a közönség osztatlan és nagyszámu részvéte mellett örök nyugalomra. Az elhunyt rendkívül sok koszorúadományt kapott, ezenfelül a rigai filharmonikus társulat egy ezüstkoszorúval tisztelte meg, amelyet bársonyvánkoson a korporsó előtt vittek. A temetési szertartást *Dr. Ámon Pál* kanonok-plébános végezte *Fáth Ferenc* és *Dr. Kanyó Gyula* segédlelkészek segítségével. Az elhunyt lelki üdvéért pénteken reggel a beltéri róm. kath. templomban gyászsztiszteltet volt, amelyet *Dr. Ámon Pál* kanonok-plébános tartott *Fáth Ferenc* és *Dr. Kanyó Gyula* segédlete mellett. Az istentisztelet alatt a plébániai Caecilia-egyesület Schilknecht requiemjét adta elő *Léh Jakab* egyházi karnagy vezetésével. Igen hatásos volt a benedictus-szó, amelyet *Sorger Betti* énekelt.

Április 11. A negyvennyolcas törvények szentesítésének évfordulója alkalmából elrendelt nemzeti ünnepet csütörtökön délelőtt tartották meg Ujvidéken. A hivatalos főistentisztelet d. e. 9 órakor volt a rkath. templomban, utána az összes iskolák növendékei a tanári karral testületileg átvonult az Apolló színházba, ahol *Fejér Dezső*, a színház agilis igazgatója, *Zsedényi, 1848/49. szabadságharcunk* történetét olvasta fel és mutatta be vetített képekben, valamint *Petőfi „Talpra magyar”* e költeményét szavalta el nagy lelkesedéssel és tetszéssel. Az ünnepélyen résztvettek *Kiss Miklós* és *Kövessy Mancika*, az itteni társulat tagjai, alkalmi versek elszóvalásával, frenetikus taps mellett és *Vajda Dezső és fiai* zenekara hazafias zenezámaival.

Egy munkás halálos balesete. Zombori levelezőnk írja: A zombori hengermalomban f. hó 10-én halálos kimenetelű baleset történt. Lallosevits Koszta fiatal munkás éjjel foglalkozása után nézett és hirtelen lépve, beleesett a korpába, ahol belefult. Mire kihúzták, már halott volt. A 18 éves munkásban özvegy anyja és három árva maradt testvére egyetlen támaszukat veszítik.

A komáromi választás. Szerdán tartották meg a Szivák Imre halálával megüresedett komáromi kerületben a képviselő választás. A mandátumért *Sárkány Ferenc* munkapárti és *Dr. Balla Aladár* volt ujvidéki főispán Justhpárti programmal, küzdöttek. A választás *Sárkány Ferenc* győzelmével végződött.

Kulturális előadás. *Dr. Piukovich Sándor*, a Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egylet helybeli osztályának titkára ma vasárnap délelőtt *Indián*, délután *Mara-dékon* tart ismeretterjesztő előadást, az előbbi helyen a m. á. v., az utóbbi helyen a Juliániskolában.

Színészet Zentán. Kövessy Albert, az ujvidéki színház igazgatója május hó 16-ától kezdődőleg színelőadásokat szándékozik tartani Zentán s eziránt kérvényt adott be a zentai polgármesterhez. Mint zentai tudósítónk írja, Kövessy a játékgengedélyt valószínűleg meg is fogja kapni.

Uj vasuti előmunkálati engedély. A kereskedelemügyi m. kir. minister legutóbb a következő előmunkálati engedélyt adta ki egy év tartamára: Kosztolányi Ödön mérnök vállalkozó, budapesti lakosnak, a m. kir. államasutak Ujgombos állomásától Militics községig vezetendő szabványos nyomtávu gőztüzemű helyi érdekű vasutvonatra.

Az Apolló színház új slágerciklusa. A közönség óriási érdeklődése mellett mutatja be a kinematografia legújabb vívmányait, melyekben markánsan jut kifejezésre az a tendencia, hogy a kinematografia szórakozva tanítson. Ez vezet bennünket a világ minden részébe, felkutatja a tenger mélységeit és felvisz a levegő legmagasabb régióiba. Amit a tudomány és technika tökéletesen alkot, mindennek leggyorsabb és legtökéletesebb tolmáca az „*Apolló*” slágerciklusa, mely az intelligencia óriási tömegét hódította meg a kinematografia kultuszának.

SZÍNHÁZ. PONGRÁ CZ MATILD.

*

A mult héten figyelemreméltó színpadi sikereket aratott a Gül babában és a János vízben egy vendégművésznő: Pongrácz Matild, Kolozsvár híres és népszerű cigányprimásának, Pongrácz Lajosnak a leánya.

A Pongrácz névhez érdekes emlékek fűződnek, amelyek közül számtalan, forog közszájon. Mert Pongrácz Lajos Rudolf trónörökösnek volt kedvenc hegedűse és a bohém Milán királynak szeretett muzsikusa. Nagyon sokat volt Rudolf társaságában, olyan meghitt közelségben és bizalmas viszonyban, amilyenben a sokat és szívből mulató magyar urak lenni szoktak bohém szívű cigányokkal. A Laji bácsi — így hívja mindenki az öreg Pongráczot — látta például Rudolft, a királyfit, amidőn az vaskasszájából pénzt vett magához, bankókat, hogy legyen nála pár krajcar, ha épen erre vagy arra kell. Mert például a cigányokat is kell fizetni. Ebben pedig Rudolf trónörökös igen gavallér volt. Egy ízben felrendelte az egész Pongrácz-zenekart Bécsbe és délelőtt, amikor a muri végződött, Pongrácz Lajos tízezer forintot osztott el a bandája között, ott Bécsben, az utcán.

Mikor Erdélyben vadászott a trónörökös, Pongrácz Lajosnak ott kellett lennie a vadászaton, az ő muzsikája nélkül nem tudott jól mulatni Rudolf. Az ilyen erdélyi vadászatok pedig nem voltak ritkák, sőt Radnótfán ma is kegyeletesen gondozzák a népszerű királyi vadászlakát, ahol gyakori vadászatok alkalmából megszállott. A mostani angol király és más ilyen urak vadásztak vele. Mikor egy alkalommal Laji bácsi az ilyen lakomákról beszélt, elmondta, hogy ő egyszer olyan asztalnál evett, ahol így ültek: egy király, egy cigány, egy király, egy cigány.

Par év előtt, mikor a *cigánykirály* címért versenyt rendeztek a cigányok, Laji bácsitól is megkérdezték:

— Aztán elmegy-e muzsikálni a cigánykirályi titulusért?

— Nincs én nekem erre semmi szükségem, — válaszolta ő büszkén. — Csak legyen más a cigányok királya, én megelégszem azzal, hogy *királyi cigány* voltam.

Sok sok ilyen, apróbb jelentősebb esetet mondhatnánk el a Pongrácz névvel kapcsolatban és bizonyos, hogy ez a név nem válik hátrányára Pongrácz Matildnak sem, sőt mint a jó firmának, már magának a névnek is előlegezzük a bizalmat. És családias nem is ér minket: Pongrácz Matild valóban rendelkezik olyan tulajdonságokkal, amelyek a színészpályán az ő jövőjét szilárdan és szép reményekre jogosítónan megalapozzák. Igen kellemes a hangja, a szövegkijelzése nem hagy kívánni valót maga után, minden szavát megértjük, azonfelül édes apjától örökölt kitérő hallásán kívül — zenetanárnői oklevele van. Kevés színész nő öltözködik olyan izéssel, mint ő, játékában a természetességre törekszik, — mindezek olyan tulajdonságok, amelyek színpadra való hívatottsága, rátermettsége mellett szólnak.

Ezt a körülményt igazolja az is, hogy bár első jelentősebb sikerét vígjátékban, a Vájlunk el Cyprienében aratta, a kolozsvári Nemzeti színházban mint énekes szubrett is jól megállotta helyét s bár tulajdonképpen a drámai szakra készült, az operettekben sem hagy kívánni valót hátra.

Most férjével, *Kiss Miklóssal*, együtt a soprani társulathoz szerződött. Szeretnők, ha addig is, míg a soprani szerződés hatálya nem lép, őt Kövessy sűrűbben felléptetné, esetleg módot keresne, hogy szerződtesse. Ezáltal a közönség is, az előadások is feltétlenül nyernének.

Dr. PÁLMAI GYULA.

A mult hét előadásai:

Szerdán mérsékeltén látogatott ház előtt újdonságban volt részünk. Lindau-Engländer operettje az „*Eszemadta*” került színre. Fehér darab, amelyben ugyan valami nagy tartalmat nem találunk, de mindenesetre a mulatókat helyzetek sűrű egymásutánban váltakoznak és

tartják derűtségben a közönséget. Fűszerezi az operettet a számos táncbetét is. Az előadás gyorsan perdült és semmi kívánni valót nem hagyott fenn. Lisetté a főszerep a darabban. Egy szabóleány szerepe ez, aki megtalálja szerencséjét, boldogságát és akit mindenki csak „*Eszemadta*” néven ismer. *Xállay Jolán* alakításában a szerep kedvességének minden nuanceja kitünően érvényesült. A szép énekhez minden részében kiváló játék járult. A másik női szerep, Sternberg Leonie grófnőé, *Révész Jóna* kezében volt. Szintén igaz tetszésnyilvánításokban volt része, amit temperamentumos, élénk játékaival érdemelt ki. A férfiszereplők közül különösen *Pataky* (Homolka) ért el zajos tetszésnyilvánításokat. Jókérdő játéka, remek tánca a közönség osztatlan elismerésével találkozott. *Inke Jenbachja*, *Sugár Traumin-genja* szintén igen jó alakítások voltak. *Vádkár* (Kingston) mintha indisponált lett volna. Szemrevaló boy volt *Füzes Anna*. Csak azt nem értjük, miért szerepelnek a színpadon oly szereplők nevei, akik egyáltalában nem jönnek a színpadra, vagy akik már a társulatnál sincsenek. Különös, de jó ötlet volt a Wagner testvérek szerencsésének a színpadon való megjelenítése. Az amerikai colóniába jól illett be.

Csütörtökön ismét újdonság volt. Rösslernek a Magyar Színházban nagy sikert aratott vígjátéka „*A frankfurtiak*” volt a műsoron. Az előadásban szépszámu közönség volt jelen. Fel lépett benne Kövessy Albert igazgató is Anselm mulató szerepében és a darab humorát jól aknázza ki. A frankfurti fiuk vezető egyénisége Salamon. Ebben a szerepben kabinetalakítást nyújtott *Vádkár Vilmos*. Jól érvényesült. A higgadt gondolkozása Gudula asszonyt *Fekete Etel* adta igen ügyesen, elismerésméltóan. Igen kedves volt és nagy sikert aratott *Kövessy Mariska*, aki a kedves Charlotteot játszotta. Taunus hercegné szerepét a lehető legügyesebben adta *Kiss Miklós*, ugyszintén kiváló nyújtottak *Sugár Gyula* (Jakob), *Inke* (Carl) és *Deésy* (Nathan). Kisebb szerepeikben ügyesen illeszkedtek az ensemblesba *Füzes Anna* (Evelin), *Pataky* (Christophe), *Forgách* (Fehrenberg). *Bokrosnak* azonban azt üzenjük, hogy tanulja meg a szerepét. Kinos volt szerepméltóságát hallgatni. Azután több étellel játszik.

Pénteken az „*Eszemadta*” operettet ismételték.

Meghívó!

Az Ujvidéki Városi Jódos Gyógyfürdő és Ásványvíz Részvénytársaság Ujvidéken, 1912. évi április hó 14-én d. e. 10 órakor az „*Ujvidéki Takarékpénztár r.-t.*” helyiségében alakuló közgyűlést tartja, melyre a részvényes urakat az alapítók tisztelettel meghívják.

A közgyűlés tárgya:

- 1 Az alapítók jelentése az alapítóknek kellő aláírás és befizetés által történt biztosításáról.
- 2 Határozathozatal a társaság megalakítása iránt.
- 3 Az alapszabályok megállapítása.
- 4 A fűrdőbérletnek Mayer József úrtól való átvétele tárgyában kötött megállapodás jóváhagyása
- 5 Az alapítók bejelentése a társaság igazgatóságának kinevezéséről.
- 6 A felügyelő-bizottság megválasztása.

Ujvidék, 1912. április hó

Tisztelettel

AZ ALAPÍTÓK.

Magyar királyi államvasutak
89076/1912. szám.

Árverési hirdetemény.

A kézbesíthetetlen küldemények a vasuti üzletszabályzat 81. §-a értelmében az alább felsorolt állomások teherárúraktáiraiban d. e. 9 órákor, a következő napokon fognak azonnali készpénzfizetés mellett nyilvánosan eladatni:

Budapest ny. pályaudvar	1912. április hó	24-én
"	"	19-én
Pozsony	"	25-én
Budapest dp. teherp. u.	"	24-én
Győr	"	19-én
Szabadka	"	22-én
Ujvidék	"	25-én
Pápa	"	24-én
Kassa	"	16-án
Losonc	"	23-án
Miskolc	"	15-én
Eszék	"	23-án
Szeged	"	18-án
Temesvár Józsefváros	"	26-án
Debrecen	"	25-én
Szatmárnémeti	"	26-án
Kolozsvár	"	25-én
Nagyvárad	"	22-én
Arad	"	23-án
Békéscsaba	"	18-án
Pécs	"	25-én
Zágráb	"	20-án
Pjume	"	29-én
Szolnok	"	30-án
Nagyszombat	"	29-én
Sátoraljaújhely	"	29-én
Brassó	"	29-én

Budapest, 1912. március hóban.

(Utánnyomás nem díjaztatik.) *Az igazgatóság.*

Kenyér-utca 49. szám

alatt levő urilakás kiadó.

Bővebb felvilágosítás 5

Königstättler Dusánál nyerhető.

486. szám/1912. végrh.

Árverési hirdetemény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. törvényszéknek 1911. évi 16426. számú végzése következtében Dr. Freund Ede ügyvéd által képviselt Münster & Deutsch javára 383 k. 32 fill. s jár. erejéig 1911. évi november hó 25-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 5198 kor.-ra becsült következő ingóságok, u. m. bútor-darabok, gramophonok, ruha darabok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek az ujvidéki kir. járásbíróóság 1911. évi V. 1794./2 számú végzése folytán 383 korona 32 fillér tőkekövetelés, ennek 1911. évi szeptember hó 25. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 120 kor.-ban bíróságilag megállapított költségek erejéig, Ujvidéken Temerini utca 12. szám alatt leendő megtartására 1912. évi április hó 15. napjának délelőtti 10 órája határidőül kitézik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az előtérvezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Ujvidék, 1912. évi március hó 20-án.

Xorváth, kir. bir. végrehajtó

180. szám/1912. végrh.

Árverési hirdetemény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. törvényszéknek 1912. évi 295. számú végzése következtében dr. Barta Felix ujvidéki ügyvéd által képviselt D. Müller & Comp. javára 279 kor. 37 f. s jár. erejéig 1912. évi január hó 19-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 15301 koronára becsült következő ingóságok, u. m. különféle bútor darabok, szövet, vászon, gramfonok nyilvános árverésen eladtnak

Mely árverésnek az ujvidéki kir. járásbíróóság 1911. évi V. 86. sz. végzése folytán 279 kor. 37 fill. tőkekövetelés, ennek 1911. július hó 20. napjától járó kamatai $\frac{1}{3}\%$ váltódíj és eddig összesen 77 kor. 25 fill.-ben bíróságilag már megállapított költségek erejéig, Ujvidéken Temerini-utca 12. sz. a. leendő megtartására 1912. évi április hó 22-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitézik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az előtérvezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Ujvidék, 1912. évi március hó 24.

Xorváth, kir. bir. végrehajtó.

Irodai gyakorlatok

ki magyarul és németül
tud, mielőbbi beépésre

BÖHM ÁRMIN áruügynökségi Irodájába
II. Rákóczi Ferencz út 39 kerestetik.

1-2

Irodánkba

az elintézt levelek lerakásához
és azoknak rendbetartásához
:: megfelelő egyént keresünk. ::

3

Königstättler Testvérek.

KOLLARIT-
BÖRLEMEZ RUGANYOS, VIHAR-
BIZTOS ÉS IÓTÁLLÓ
SZAGTALAN FEDÉLMEZ

Értesítés!

A festésre és tisztításra nekem átadott ruhadaraboknak évről-évre való fokozódása következtében szükségessé vált az üzem fejlesztése.

Ennek folytán már néhány hónap óta a festést és a kémiai tisztítást egy egészen új eljárással, gőz- és villanyerővel végeztettem.

Ennek az új módszernek, amely a legjobban bevált, előnyei a következők:

1. Leggondosabb bánásmód az összes tárgyakkal.
2. Az összes tárgyaknak legtökéletesebb tisztítása.
3. Az összes fertőző anyagoknak legbiztosabb eltávolítása.
4. Az üzem folytán legnagyobb előállítási képesség.

Amidőn erre Ujvidék és környéke né. közönségének becses figyelmét felhívom, kérem, hogy engem rendeléseivel felkeresni sziveskedjék. Alulírott a *legolcsóbb árszámmal a legszolidabban és leggyorsabban* fogja a közönséget kiszolgálni.

Weisz Hermina

ruhafestő- és kémiai tisztítóintézete
UJVIDÉK.

Alapított 1830-ban.

2-3

ÜZLETHELYISÉG

kiadó, Duna-utca 26.
Bővebbet

3-3

Menrath bútorüzletében.

Kossuth Lajos-utca 37. szám alatt

EGY UTCAI URILAKÁS

az emeleten, mely áll: 2 utcai, 2 udvari, egy előtér, fürdőszoba, vízvezeték és az összes mellékhelyiségekből, f. évi május hó 1-től fogva kiadó.

Bővebbet Winkle István irodájában.

3-3

„KOLLARIT“ - bőrlemez

kaucuk - kompozícióval
:: bevont fedéllemez. ::

„KOLLARIT“ - bőrlemez

mezőgazdasági és gyári
épületekre a legalkalmasabb.

„KOLLARIT“ - bőrlemez

vízhatlan, a legnagyobb
:: viharok ellentáll. ::

„KOLLARIT“ - bőrlemezt

nem kell mázolni és így fentartási költséget nem igényel.

Kapható: MIJATOVIĆ BERNIMIR festékkereskedőnél Ujvidék.

3-13

SZLOVÁK BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG UJVIDÉKEN

a betétek után fizet 4 és fél százalékos kamatot.

Ujvidék város legjobban ajánlható cégei.

Cognac, Szeremi szilvórium.

ajánlja dúsan felszerelt fűszer, kávé, tea, rum, ásványvizek és magyarádi hegyaljai borok nagy raktárát. Különösen figyelembe ajánlja szőlősgazdáknak a nála kapható „Kontinental” novú szőlőjótógumit, mely a maga nemében páratlan s a legrosszabb időben is kitart. Erről számos elismerő levél tanuskodik. Különösen ajánlja továbbá a „Saxonia” rézgálicot, mely 96%-os, rafflát stb.

92%-os denaturált szesz.

Dus választéka

van konyhakerti magvakból is, melyeknek csiraképességeért jótáll.

Írjegyzékkel ingyen és bérmentve szolgál. 5-25

M. kir. dohány, szivar, okmány s postabélyeg aruda.

Hirdetmény.

Alulírott tömeggondok közhírvé teszem, hogy vb Scheer Fülöp csődtömegéhez tart. és a csődleltár 1-303, 307-310. t. sz. a. alatt foglalt 10456. kor. 85 f. beszerzési, 7267 kor. 48 fill. becsértékű üzleti árak, ingek, gallérok, kézelők, legyezők, harisnyák, fűzők, nyakkendők, női gallérok, gombok, férfi- női kesztyűk, férfikalapok, sapkák, stb. a csődválasztmány határozatához képest tételenként, kicsinyben nyilvános árverésen, készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, bírói végrehajtó vagy helyettese közbenjöttével el fognak adatni, nemkülönben az üzleti 1000 k. beszerzési és 800 k. becsértékű üzleti berendezés (állványok).

Ezen árverés a közadós üzleti helyiségében Kossuth Lajos-utca 23. sz. 1912. április 16-ától kezdődőleg naponként d. e. 9-12 és délután 1/23-6 óráig lesz foganatosítva.

Ajánlattevőt ajánlata azonnal kötelezi s köteles a megítelt vételárat rögtön a bírósági végrehajtó kezeihez kifizetni s amennyiben nem tenné, veszélyére és költségére az áru rögtön más legmagasabb ígérettevőnek eladatik.

Tömeggondnok az áru mennyiségeért és minőségeért nem szavatol.

A megvett áru elszállításáról a vevő azonnal köteles gondoskodni, mert annak megőrzéseért semminemű felelősséget nem vállal az eladó tömeggondnok és a válsztmány.

Ujvidék, 1912. április 12.

Dr. Mikatek Lajos ügyvéd
mint vb. Scheer Fülöp
csődtömeggondnoka.

A Bresslauer-féle női divat-szalonn

december hó 1-től kezdve

Kossuth Lajos-utca 29. házba költözött.
(Kuborezy-cukrászda épület.)

Számos éremmel kitüntetve!

Balasics András

elsőrangú divat úri szabó

Ujvidék, Duna-utca 11. szám.

ELISZKEZ FANNY

DIVAT-TERME 30-52

Ujvidék, Jenőherceg-utca 2. sz.

Divatáruház.

Divatáruház.

Löwy Mátyás és Társa

Ujvidék, Ferenc József-tér 4. sz.

Uj. SCHOMANN JÁNOS, Ujvidék.

Villanyerőre berendezett Cement-Mozaik, csiszolt Gránitalap és Műkőgyár. Sütő-utca 1., Danisits-utca 3. Igen dús modernstíliú sirkókraktár Duna-utca 23. sz. alatt.

Stojkovits és Babits

szerb és montenegrói kir. udv. fényképészek
Ujvidék, Kossuth Lajos-utca.

Alapítva 1860.

Telefon 99. sz.

KRAUSZ DÁVID uriszabó
UJVIDÉK, FERENCZ JOZSEF-TÉR 2. SZ.
Kizárólag angol- és francia-kelmék dús választéka.

Singer József

Montenegro kir fényképésze

UJVIDÉK, Duna-utca 9. szám.

Legolcsóbb és legjobb bevásárlási forrás

Párisi nagy áruház

UJVIDÉK, II. Rákóczi Ferenc-út 13.

5 liter bor rendelésénél

házhoz szállít

WACHTL IMRE kádármester
12-52 Ujvidék, Petőfi-utca 5. sz.

Winkle István sörfözde

Ujvidék.

Gyárt világos „Király-” és barna „Bajor-”sört

1 pohár „Király-sör” 8 krajcár.

1 „ „Bajor-sör” 9 „

a sörfözde söresarnokában

Kossuth Lajos-utca 37. szám.

10 palack megrendelésnél házhoz szállítva.
24-52

REGÉNYI ISTVÁN

Délmagyarország legrégebb és legolcsóbb

ékszer és óras üzlete.

A GROSSINGER-féle

Lili crème a legszebb bőrszépítő és
bőrfinomító készítmény.

Dr. Lehmann-féle szappan nagyon kedvelt pipere-cikk.

HOROSKO ISTVÁN

kárpitos és díszítő-mester 30-52

UJVIDÉK, BUZA-TÉR 18. SZÁM.

SINGER CO.

varrógép-részvénytársaság

Ujvidék, Kossuth Lajos-u. 46-48.

Weisz Hermina

II., Kenyér-utca 51. szám.

Ruhákat a legszebben fest és vegyileg tisztít.

— Alapított 1830. —

Telefon 272.

Telefon 272.

ROSENBAUM SIMON

UJVIDÉK, (Limán).

— Szerszámfa, tűzifa és széntelepe. —

GROSZ
és
KRAUSZ

butor és szőnyeg
nagyáruháza

UJVIDÉK.

Telefon 24.

Láng János

elsőrangú konyha

Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc-út 4. sz.

DROGERIA

A vörös kereszthez.

KLEIN OSZKÁR Ujvidék, Kossuth Lajos-utca.

KEREKES-KORCSOLYA MŰPÁLYA

Erzsébet-tér 4. szám.

Nyitva egész napon át
este villanyvilágítás mellett.

Mérsékelt árak. Kellemes buffet

Korcsolyák olcsón bérelhetők.

Jegyek kaphatók

KASSOVITZ ZSIGMOND
irodájában, II. Rákóczi Ferenc-út 2. szám
vagy

24-52 a pályán a pénztárnál.

BARTH LAURA

fűzőterme, Zrinyi Ilona-utca 15. szám.

Fűző, haskötő, csipőszorító és melltartó készítő.
Elfogad megrendelést javítást és tisztítást a
legjutányosabb árban.

7-53